

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Ny myndighet för miljö- prövning

Er beteckning: KN2025/01878

Sammanfattning

Neddragningen för länsstyrelserna förefaller bli betydligt mer omfattande än den som framkom i remissen SOU 2024:98. Konsekvenserna enligt promemorian innebär en personalminskning på länsstyrelserna med drygt 105 årsarbetskrafter (åa) för 2027 och drygt 225 åa för 2028. Neddragningarna motsvarar för Hallands del avsevärt fler årsarbetskrafter än vad som använts för det aktuella arbetet.

Då det finns stora skillnader mellan föreslagna neddragningar på länsstyrelserna och de faktiska kostnaderna för miljöprövningen på myndigheten anser Länsstyrelsen att besparingarna på länsstyrelserna ska maximeras till den faktiska kostnaden för den verksamhet som överförs till den nya myndigheten.

Länsstyrelsernas framtida roll behöver förtydligas så erforderlig omställning kan göras med rätt fokus. I förslaget saknas bland annat en paragraf som tydliggör att länsstyrelsen är en remissinstans vid tillståndsprövningar.

Avsnitt 7.1 Ekonomiska konsekvenser

Neddragningen för länsstyrelserna förefaller bli betydligt mer omfattande än den som framkom i remissen (SOU 2024:98 - En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess). I remissen gjordes bedömning att för länsstyrelserna skulle cirka 95 årsarbetskrafter (åa) bli berörda fördelat på 73 åa (58 miljoner) inom området prövning, 17 åa (13 miljoner) inom samråd samt övrigt 4 åa (3 miljoner). I nuvarande budgetförslag ligger en anslagsneddragning för länsstyrelserna på 85 miljoner för 2027 och 181 miljoner 2028.

I remissen gör utredarna en bedömning att genomsnittlig personalkostnad för en årsarbetskraft på länsstyrelsen är cirka 0,8 miljoner kronor.

Om prognosen för neddragningar som redovisas i budgetpropositionen räknas om utifrån detta, skulle det innebära en personalminskning på länsstyrelserna med drygt 105 åa för 2027 och drygt 225 åa för 2028 (ytterligare 120 åa).

I promemorian om ny myndighet för miljöprövning nämns inte alls att samråden ska flyttas från länsstyrelserna, utan enbart miljöprövningarna. Ändå minskas kostnaderna med 181 miljoner.

För Länsstyrelsen i Hallands län innebär promemorian att ungefär 3 årsarbetskrafter försvinner 2027 och ytterligare 4 åa 2028, totalt 7 åa, men arbetet med tillståndsprövningar i miljöprövningsdelegationen (MPD) har bara motsvarat 1,5 till 2,2 årsarbetskrafter åren 2022 - 2024.

Med tanke på diskrepansen i neddragningar jämfört med dagens kostnader och den stegvisa överflyttningen av uppgifter till Miljöprövningsmyndigheten är det viktigt att Länsstyrelsens framtida roll tydliggörs så erforderlig omställning på Länsstyrelsen kan göras med rätt fokus.

Avsnitt 2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Länsstyrelsen föreslår att texten i 24 kap. 11 § andra stycket andra meningen miljöbalken får följande lydelse.

Om tillståndet har getts av *Miljöprövningsmyndigheten eller länsstyrelsen*, görs ansökan hos *Miljöprövningsmyndigheten*.

24 kap. 11 § miljöbalken andra stycket handlar om ansökan om prövning som avses i 24 kap. 3, 4, 5, 6, 7, 8 eller 9 §§ miljöbalken. Förslaget på ny författningstext i andra stycket är följande.

En ansökan om sådan prövning som avses i första stycket får även göras av en kommun i den utsträckning kommunen har övertagit tillsynen med stöd av 26 kap. 3 § fjärde stycket. Om tillståndet har getts av *Miljöprövningsmyndigheten eller länsstyrelsen*, görs ansökan hos *den som har gett tillståndet*.

I förslag till övergångsbestämmelser står följande.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2027.
2. För tillstånd som har beslutats av en länsstyrelses miljöprövningsdelegation ska ansökan enligt 24 kap. 11 § andra stycket andra meningen göras hos Miljöprövningsmyndigheten.

Länsstyrelsen anser att promemorians förslag är onödigt krångligt. Med "länsstyrelsen" avses i 24 kap. 11 § andra stycket MB även miljöprövningsdelegationerna (MPD). Det borde därför vara enklare att bara lägga till Miljöprövningsmyndigheten i paragrafen och ta bort övergångsbestämmelsens punkt 2. Övergångsbestämmelsen gäller inte heller tillstånd enligt miljöbalken beslutade av länsstyrelserna. Det finns fortfarande gällande tillstånd för miljöfarlig verksamhet meddelade före 1999 enligt miljöskyddslagen. De första åren som miljöbalken fanns prövades vissa tillståndspliktiga verksamheter av länsstyrelsen-länsstyrelsen enligt 12 kap. miljöbalken (djurhållning och täkter). Det var först den 1 augusti 2005 som dessa verksamheter också började prövas av MPD enligt 9 kap. miljöbalken. Om övergångsbestämmelsen ska vara kvar bör det stå "länsstyrelsen" i övergångsbestämmelsen för att fånga upp beslut meddelade av såväl MPD som länsstyrelsen-länsstyrelsen.

Avsnitt 2.8 Förslag till förordning om upphävande av förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer

Länsstyrelsernas roll behöver förtydligas. I förslaget saknas en paragraf som tydliggör att länsstyrelserna är en remissinstans. Länsstyrelsen anser att en paragraf som motsvarar 25 § i förordningen om miljöprövningsdelegationer behövs. Paragrafen innebär att länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivas ges tillfälle att yttra sig innan Miljöprövningsmyndigheten beslutar i ett ärende.

När förordningen om miljöprövningsdelegationer upphävs den 1 juli 2027 försvinner förordningens 25 § första stycket.

25 § Innan miljöprövningsdelegationen beslutar i ett ärende som avses i 3 § ska delegationen ge länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivas tillfälle att yttra sig.

En sådan bestämmelse skulle kunna införas i en ny förordning om Miljöprövningsmyndigheten eller i förordningen (1998:899) om mil-

jöfarlig verksamhet och hälsoskydd, FMH (jämför 26 § FMH som avser anmälan om miljöfarlig verksamhet).

Visserligen finns 19 kap. 5 § punkt 5 miljöbalken, som hänvisar till 22 kap. 6 § miljöbalken, där det sägs att "länsstyrelsen ska, när det behövs, föra talan i målet för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen". Detta är inte riktigt samma sak och därför behövs en ny paragraf som motsvarar 25 § förordningen om miljöprövningsdelegationer.

Avsnitt 2.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Även i denna förordning behöver länsstyrelsens roll som remissinstans förtydligas. Länsstyrelsen anser att länsstyrelsen bör läggas till bland de myndigheter som räknas upp i 9 och 10 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH). I dessa paragrafer sägs att Miljöprövningsmyndigheten i ett ärende om tillstånd ska skicka ett meddelande om ansökan och kungörelsen till den kommunala nämnden samt till Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Ingenstans nämns att länsstyrelsen ska få del av ärendet samt ges möjlighet att yttra sig i ärendet, trots att det kan vara länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för den tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheten.

Det fungerar inte att generellt byta ut länsstyrelsen mot Miljöprövningsmyndigheten i lagstiftningen, det är 9 och 10 §§ FMH ett exempel på. I miljöbalken görs inte någon skillnad på länsstyrelsen-länsstyrelsen och länsstyrelsen-miljöprövningsdelegationen, utan det står bara länsstyrelsen även om det innebär två olika roller.

Länsstyrelsen anser att det inte finns någon anledning att ändra 25 g § i FMH om inte även 25 f § ändras. Länsstyrelsen förstår inte syftet med att stryka orden "ett exemplar" i de två första styckena i 25 g §, men inte i det tredje stycket. Texten hör ihop med 25 f § samma förordning där det anges i hur många exemplar en anmälan ska lämnas in. Om syftet är att bara digital hantering av handlingar ska ske bör även 25 f § FMH ändras.

Avsnitt 6.8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Länsstyrelsen instämmer i förslaget att de ärenden som inte har avgjorts den 1 juli 2027 ska överlämnas från miljöprövningsdelegationerna till Miljöprövningsmyndigheten. Risken är annars att länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer har ärenden kvar, men ingen personal som kan handlägga ärendena. Motsvarande problem skulle även kunna uppstå om Miljöprövningsmyndigheten kommer att börja rekrytera personal under första halvåret 2027, eftersom det är en brist på kompetenta prövningshandläggare.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med miljöhandläggare Anna-Lena Olsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljövårdsdirektör Per Leander, chefsjurist Peter Jupén, länsarkitekt Cecilia Engström och naturvårdshandläggare Linnea Henriksson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

kn.me.remissvar@regeringskansliet.se